

Mánáid ja nuoraid rihkkosiid ja riidduid soabahallan

Mánát ja nuorat sáhttet leat rihkkosiid ja riidduid oassebeallin. Vuollil 15-jahkásaččat, geat leat eahpádusvuložin rihkuslaš daguin, eai leat rihkusvuoigatvuođalaš ovddasvástádusas, dahjege sii eai sáhte dubmejuvvot rihkkosis. Sis lea goittotge ovddasvástádus vahágiin, maid sii leat dagahan.

Soabahallamii sáhtttá váldit mánggalágan rihkkosiid dahje riidduid, main vuolleahkásaččat leat osolaččat. Soabahallanlága (sovittelulaki 1050/2005, 3 §) mielde soabahallamii ii goittotge oaččo váldit vuolleahkásažžii čuoacán rihkkosa, juos gillájeaddjis lea rihkkosa tiippa dahje agi dihtii erenomáš suodji.

Soabahallanlágaga sáhtttá dahkat

- rihkkosa dahje riiddu oassebealli
- fuolaheaddji dahje ovdduidgohcci
- boles, áššáskuhtti, oahppolágádus dahje eará virgeoapmahaš.

Juos háliidat dahkat soabahallanlágaga, váldde oktavuoda iežat guovllu soabahallandoaimmahakii. Lagašgaskavuoda veahkaválderihkkosiin dušše boles dahje áššáskuhtti oažžu dahkat soabahallanlágaga. Soabahallan lea oassebeliide eaktodáhtolaš ja nuvttá.

Soabahallama ovdáneapmi

- Soabahallandoaimmahat váldá oktavuoda oassebeliide ja čielggada, sáhtttágo soabahallama álggahit. Vuolleahkásačča persovnnalaš miehtama lassin dárbbášuvvo maiddá fuolaheaddjiid dahje ovdduidgohcci miehtan.
- Juos soabahallan álggahuvvo, áššái válljejuvvot soabahallit.
- Soabahallit lágidit oktasašdeaivadeami ja dárbbu mielde maiddá sierradeaivvadeamiid.
- Fuolaheaddjit sáhttet oassálastit deaivvadeamiide, juos dat lea vuolleahkásačča ovddu mielde. Vuollil

15-jahkásačča fuolaheaddji ii oaččo goittotge gielidit oassálastimis.

- Juos oassebealit soabadit soabahallandeavvadeamis, sáhtttá das ráhkadit čálalaš soahpamuša. Soabahallandoaimmahat sáhtttá bearráigeahččat soahpamuša čuovvuma.

Soabahallan addá vejolašvuođa

- deaivvadit eará oassebeliid dorvvolaš birrasis
- gieđahallat dáhpáhuvvan ášši
- divvut dáhpáhuvvan ášši dagahan hehttehusaid
- buoridit olbmuid gaskavuodaid.

Soabahallamii gullá bálvalusbagadallan. Soabahallama maŋŋá rihkusproseassa ii vealttakeahttá noga. Juos dahkki lea badjel 15-jahkásaš, almmolaš áššáskuhttima vuollái gullelaš rihkkosiin áššáskuhtti mearrida, mot ášši ovdána.